

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 23-24. 05. 2017 r.

na kierunku Pielęgniarstwo

prowadzonym

na Wydziale Nauk o Zdrowiu

Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy

Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	6
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	8
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	9
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1.....	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	12
Dobre praktyki	13
Zalecenia	13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	23
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	24
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	26
Zalecenia	26
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	29
Zalecenia	29
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	29
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	30

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	32
Zalecenia	32
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35
Dobre praktyki	35
Zalecenia	36
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	39
Dobre praktyki	39
Zalecenia	39
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	39
Załączniki:	41
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	41
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	42
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	43
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	56
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	61
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	62
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	62

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. n. med. Bożena Czarkowska-Pączek, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. n. med. Maria Kózka, ekspert PKA
2. dr n. med. Grażyna Franek, ekspert PKA
3. dr Krystyna Pierzchała, ekspert pracodawca
4. mgr Jakub Kozieł, ekspert ds. postępowania oceniającego
5. Julia Sobolewska, ekspert studencki

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pielęgniarstwo” prowadzonym na Wydziale Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz kolejny. W wyniku poprzedniej oceny programowej przeprowadzonej w 2010 r. Uczelnia otrzymała ocenę pozytywną z terminem przeprowadzenia następnej oceny w roku akademickim 2016/2017. W raporcie z wizytacji sformułowano uwagi, które nie miały wpływu na pozytywną ocenę jakości kształcenia na kierunku „pielęgniarstwo”. Były to raczej wskazówki dla Władz Uczelni, aby proces dydaktyczny na wizytowanym kierunku jeszcze lepiej dostosować do obowiązujących przepisami prawa wymogów. Analiza tych uwag w kontekście obecnej wizytacji wskazuje, że zostały one uwzględnione w polityce Wydziału. Szczegóły zawarto w części 5 raportu dotyczącej oceny dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą dotyczącą ocen programowych dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię, natomiast Raport Zespołu Oceniającego opracowano w oparciu o dokumentację przedstawioną w toku wizytacji, ocenę zaplecza dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi oraz studentami, a także przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. W trakcie wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Pielęgniarstwo	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I i II stopnia	
Profil kształcenia	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne (I stopień) stacjonarne i niestacjonarne (II stopień)	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej,	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	- dziedzina nauk medycznych, dyscyplina medycyna i biologia medyczna, - dziedzina nauk o zdrowiu	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	- I stopień: 6 semestrów, - II stopień: 4 semestry	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	I stopień: 1200 godzin, II stopień: 160 godzin	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	nie ma	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	I stopień - licencjat pielęgniarstwa II stopień – magister pielęgniarstwa	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	I stopień – 28 (18 - dr, 10 – dr hab./prof.) II stopień - 24 (15 – dr, 9 – dr hab./prof.)	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	I stopień – 361 II stopień – 165 razem: 526	- II stopień – 115 razem: 115

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	<ul style="list-style-type: none"> • I stopień – 4249 godz. • II stopień – 13044 godz. 	<p style="text-align: center;">-</p> <ul style="list-style-type: none"> • II stopień – 1304 godz.
---	--	--

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	w pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	w pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1.Koncepcja kształcenia

1.2.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3.Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z misją oraz strategią rozwoju Uczelni. Misją Uniwersytetu Mikołaja Kopernika jest nauczanie na poziomie akademickim odpowiadające aktualnym i przyszłym potrzebom i aspiracjom społeczeństwa. Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu dąży do zapewnienia najwyższej jakości kształcenia oraz badań naukowych opartych na głębokiej wiedzy i najwyższych wartościach etycznych. Zapewnia studentom możliwość zdobywania umiejętności w stale rozbudowującej się i unowocześnianej bazie dydaktycznej np. pielęgniarska sala symulacji niskiej wierności, pracownia umiejętności pielęgniarskich, pracownia symulacji wysokiej wierności, sale OSCE (Objective Structured Clinical Examination). Kształcenie obejmuje przekazywanie wiedzy i umiejętności pozwalających na rozwiązywanie problemów zawodowych oraz rozwija krytycyzm, myślenie naukowe, kreatywność i przekonanie o konieczności ciągłego samokształcenia. Troszczy się jednocześnie o kształtowanie postaw przyszłych pielęgniarek w zakresie kultury i poszanowania obyczajów akademickich w atmosferze wolności, równości i zasad współpartnerstwa. Wydział Nauk o Zdrowiu kreuje model uniwersalnego wykształcenia akademickiego, upoważniającego do wykonywania zawodów zaufania publicznego o wysokich normach etycznych.

Koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku zakłada realizację programu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo uwzględniającego aktualne wyniki badań naukowych, dostosowanie do dynamicznie zmieniających się kompetencji i samodzielności pielęgniarki oraz zapewnienie najwyższej jakości przygotowania studentów do obecnego i przyszłego rynku pracy. W tym celu nauczyciele akademicy systematycznie doskonalą programy kształcenia poprzez: standaryzację i zwiększenie przejrzystości procedur tworzenia programów kształcenia; identyfikację i wdrożenie najlepszych praktyk w obszarze dydaktyki np. poprzez współpracę z Akredytowanym przez Międzynarodową Radę Pielęgniarek (ICN) Centrum Badania i Rozwoju Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP). Istotnym elementem kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest wdrażanie metod dydaktycznych aktywizujących studentów na zajęciach poprzez: wykorzystanie nowoczesnych technologii w nauczaniu, symulacji procesów klinicznych oraz orientację zajęć klinicznych na współpracę interpersonalną i samodzielność zawodową absolwentów.

W sylabusach do przedmiotów uczelnia przedstawiła różnorodność i innowacyjność oferty kształcenia np. nauczanie problemowe tzw. PBL, wykorzystanie interaktywnych metod nauczania, prowadzenie zajęć z wykorzystaniem symulatorów wysokiej wierności, wprowadzenie egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia z wykorzystaniem egzaminu

standaryzowanego OSCE oraz z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP) i narzędzi skali check list na studiach II stopnia.

Jednym z celów strategicznych wizytowanego kierunku jest zacieśnianie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym tj. dostosowywanie programów oraz metod kształcenia do potrzeb rynku pracy poprzez stałą współpracę z pracodawcami m.in. z przedstawicielami największych podmiotów leczniczych, Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, Powiatowego Urzędu Pracy, Kujawsko- Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Uczelnia zatrudnia wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę posiadającą doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią, gwarantującą zdobycie przez studentów umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki. Wprowadziła ankiety praktyk wakacyjnych, anonimową ocenę opiekunów praktyk tzw. mentorów, zapewniła obecność przedstawicieli studentów we wszystkich powołanych na wydziale komisjach i zespołach związanych z jakością kształcenia i doskonaleniem programów kształcenia.

Plany rozwoju kierunku pielęgniarstwo uwzględniają dynamiczną progresję pielęgniarstwa, głównie związaną z poszerzaniem zakresu kompetencji i samodzielności pielęgniarki, wymagających interdyscyplinarnego wykształcenia. Uwzględniają także konieczność dostosowania kształcenia do potrzeb studentów i społeczeństwa, a w szczególności obecnego i przyszłego rynku pracy, odpowiadając tym samym na potrzeby interesariuszy zewnętrznych. W przedstawionej koncepcji kształcenia zostały określone możliwości kreowania rozwoju absolwentów studiów poprzez szeroką ofertę różnych form kształcenia podyplomowego.

Uczelnia przygotowała także ofertę kształcenia na kierunku pielęgniarstwo w języku angielskim.

1.2 badania naukowe prowadzone przez kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału Nauk o Zdrowiu są ściśle związane z efektami kształcenia na ocenianym kierunku studiów oraz z zakresem wykonywania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarki i koncentrują się wokół zagadnień promocji zdrowia, profilaktyki i edukacji zdrowotnej, jakości życia chorych, uwarunkowanej stanem ich zdrowia, opieki pielęgniarskiej w różnych specjalnościach klinicznych, leczenia ran przewlekłych, opieki nad osobami starszymi.

Osiągnięcia naukowo-badawcze są wykorzystywane w doskonaleniu programów kształcenia i ich realizacji na kierunku pielęgniarstwo np.:

1) projekt Narodowego Centrum Badań i Rozwoju realizowany w ramach Programu Badań Stosowanych „Ocena skuteczności działania tropokolagenu w oparciu o nowe technologie medyczne u chorych z owrzodzeniami żylnymi goleni” w ramach, którego wypracowano kompleksowy model opieki nad chorym z owrzodzeniem goleni. Wyniki projektu włączono do treści programowych przedmiotu Leczenie ran, który jest prowadzony na studiach II stopnia,

2) projekt ELLAN realizowany w ramach programu Uczenia przez Całe Życie, którego celem była poprawa przygotowania specjalistów do opieki nad osobami starszymi. Wyniki projektu zostały włączone do realizacji przedmiotu Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne na studiach I stopnia oraz Wybrane aspekty oceny parametrycznej i społecznej pacjentów w starszym wieku w praktyce pielęgniarskiej na studiach II stopnia,

3) projekt Health Care Europe (HCEU), którego celem jest wypracowanie narzędzi do wspierania przejrzystości i uznawania dotychczasowego kształcenia w ramach mobilności

geograficznej w odniesieniu do zawodu pielęgniarki i opiekuna osób starszych. Dotychczasowe wyniki projektu zostały włączone do zagadnień z Pielęgniarstwa europejskiego na studiach II stopnia,

4) projekt symulacji wysokiej wierności realizowany ze środków europejskich. W ramach trwającego projektu doposażono pracownie umiejętności pielęgniarskich, wyposażono pracownie do przeprowadzenia egzaminów mini OSCI i OSCI oraz przeprowadzono szkolenia kadry nauczycieli w kraju i za granicą w zakresie technik symulacyjnych. Podjęte dotychczas działania znalazły potwierdzenie w prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem symulatorów wysokiej wierności, oraz prowadzeniu egzaminów z przedmiotów kierunkowych i egzaminu dyplomowego metodą obiektywnego sprawdzania umiejętności klinicznych.

1.3 Efekty kształcenia na kierunku pielęgniarstwo dla studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz niestacjonarnych drugiego stopnia uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64 i 1010) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6 – 8 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1594.) oraz odnoszą się do standardów kształcenia określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 roku (Dz. U. z 2012 r., poz. 631, zał. nr 4) w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa i jego nowelizacją z dnia 11 sierpnia 2016 r. (Dz.U. z 24.08.2016, poz. 1332).

Efekty kształcenia na kierunku pielęgniarstwo zostały przyjęte Uchwałą Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu nr 32 z dnia 24 kwietnia 2012 r. z późniejszymi zmianami.

Zatwierdzone przez Senat Uczelni efekty kształcenia dla studiów I i II stopnia obejmują zarówno te wskazane w standardzie, jak i efekty dla dodatkowej oferty programowej.

Zakładane do osiągnięcia efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów oraz modułów zajęć stanowią podstawę do tworzenia programu studiów, który odnosi się do studiów I stopnia i II stopnia o profilu praktycznym oraz do obszaru nauk o zdrowiu, nauk medycznych i nauk o kulturze fizycznej, dziedziny nauk o zdrowiu i nauk medycznych, dyscypliny medycyna i biologia medyczna. Efekty kształcenia są spójne odpowiednio dla studiów I stopnia z 6 i drugiego stopnia z 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji, są sformułowane w sposób zrozumiały i umożliwiają stworzenie systemu ich weryfikacji w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W kontekście orientacji na oczekiwania i potrzeby otoczenia zewnętrznego, w tym w szczególności rynku pracy, należy wskazać, że jednym ze sposobów weryfikacji efektów kształcenia są opinie interesariuszy zewnętrznych, u których studenci realizują kształcenie praktyczne. Zakładane efekty kształcenia prowadzą do uzyskania prawa wykonywania zawodu pielęgniarki oraz pozwalają na podjęcie pracy w tym zawodzie na obszarze Unii Europejskiej zgodnie z Dyrektywą 2013/55/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 listopada 2013 (Dz. Urz. UE. L 354) zmieniająca Dyrektywę 2005/36 WE w sprawie uznawalności kwalifikacji.

Efekty kształcenia przypisane do języka angielskiego na studiach I stopnia umożliwiają osiągnięcie poziomu B1 i na studiach II stopnia poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Zakładane efekty kształcenia na studiach I stopnia zostały określone dla całego kierunku studiów i poszczególnych modułów zajęć tj. nauki podstawowe, nauki społeczne, nauki podstaw opieki pielęgniarskiej i nauki opieki specjalistycznej. Efekty kształcenia dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych zostały przypisane do nauk opieki pielęgniarskiej i nauk opieki specjalistycznej i umożliwiają zdobycie przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych właściwych dla zakresu pracy pielęgniarki i podjęcia dalszego kształcenia.

W trakcie wizytacji przeprowadzone rozmowy z pracodawcami reprezentującymi m.in. dyrektorów szpitali, prezesa Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego, Dyrektora firmy „POLMIL” potwierdziły, iż wymagane efekty kształcenia w zakresie przygotowania praktycznego do wykonywania zawodu są realizowane zgodnie z przepisami prawa.

Zakładane efekty kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia są takie same i zostały określone dla całego kierunku studiów i poszczególnych modułów zajęć tj. wybranych zagadnień z zakresu nauk społecznych, nauk w zakresie opieki specjalistycznej. Efekty kształcenia dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych zostały przypisane do modułu nauk w zakresie opieki specjalistycznej i umożliwiają osiągnięcie specjalistycznych umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych wymaganych w pracy pielęgniarki i określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 roku w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U z 2017, poz. 497).

Opis efektów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku pielęgniarstwo jest opracowany w wersji papierowej i elektronicznej i zamieszczony na stronie internetowej. Nauczyciele akademicki i studenci mają dostęp do materiałów przez system USOS.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest spójna z ogólną misją i strategią rozwoju Uczelni. Przyjęta koncepcja znajduje potwierdzenie w opracowanych programach kształcenia, w którym zawarto treści wskazujące na dostosowanie programów do potrzeb rynku pracy i obowiązujących przepisów prawnych wykonywania zawodu pielęgniarki.

W przyjętej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku Uczelnia zakłada zapewnienie najlepszej jakości kształcenia, co znajduje potwierdzenie w wykorzystaniu wyników badań własnych w doskonaleniu programu kształcenia, różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia np. nauczanie problemowe tzw. PBL, wykorzystanie interaktywnych metod nauczania i symulacji wysokiej wierności, czy przeprowadzanie egzaminów cząstkowych i dyplomowego z wykorzystaniem egzaminu standaryzowanego OSCE (Objective Structured Clinical Examination) zalecanego w standardach kształcenia.

Na podkreślenie zasługuje wyjątkowo aktywny udział w procesie ustalania koncepcji kształcenia interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli, studentów) i interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej i samorządu zawodowego), którzy są zaangażowani w prace programowe i doskonalenie procesu dydaktycznego. Udział interesariuszy w tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo znajduje potwierdzenie w przedstawionych podczas wizytacji dokumentach.

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na studiach I i II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych uwzględniają pełny zakres efektów kształcenia zawarty w załączniku nr 4 do rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa z dnia 9 maja 2012 r. z późniejszymi zmianami. Efekty kształcenia są sformułowane w sposób jasny, zrozumiały i umożliwiający ich weryfikację.

Dobre praktyki

Wykorzystanie symulacji wysokiej wierności w wybranych zajęciach w ramach przedmiotów kierunkowych.

Zastosowanie egzaminu standaryzowanego OSCE na studiach I stopnia oraz Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP) i narzędzi skali check list w trakcie egzaminu dyplomowego na studiach II stopnia.

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1 Studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym trwają trzy lata (6 semestrów). Ogólna liczba godzin kształcenia wynosi 4732 i obejmuje zajęcia:

- teoretyczne – 1949 godzin
- praktyczne– 1110 godzin,
- praktyki zawodowe – 1200 godzin,
- samokształcenie (zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego)– 483 godzin,

Ogólna liczba punktów ECTS przyporządkowana do przedmiotów na studiach pierwszego stopnia wynosi 180.

Program kształcenia obejmuje moduły w zakresie:

A. Nauk podstawowych (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, radiologia, farmakologia, mikrobiologia i parazytologia), które łącznie obejmują 480 godzin kształcenia i 20 pkt. ECTS.

B. Nauk społecznych (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo, zdrowie publiczne, filozofia i etyka zawodu pielęgniarki), które łącznie obejmują 480 godzin kształcenia i 18 pkt. ECTS, w tym 120 godzin języka angielskiego, któremu przypisano 4 pkt. ECTS. Po ukończeniu zajęć z języka angielskiego student osiąga poziom biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

C. Nauk w zakresie podstawowej opieki (podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, podstawowa opieka zdrowotna, dietetyka, badania fizykalne, badania naukowe w pielęgniarstwie, zajęcia fakultatywne do wyboru: zakażenia szpitalne, język migowy, promocja zdrowia psychicznego), które łącznie obejmują 600 godzin kształcenia i 27 pkt. ECTS.

D. Nauk w zakresie opieki specjalistycznej (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, opieka paliatywna, podstawy ratownictwa medycznego), które łącznie obejmują 860 godzin kształcenia i 34 pkt. ECTS.

Program przewiduje wybór jednego z trzech przedmiotów wskazanych w obowiązującym standardzie tj.: Zakażenie szpitalne, Język migowy i Promocja zdrowia psychicznego, którym przypisano 3 ECTS.

Program przewiduje 483 godzin kształcenia bez udziału nauczyciela, w tym w ramach nauk: podstawowych - 120 godzin, społecznych - 90 godzin, podstawy opieki pielęgniarstwiej - 120 godzin i opieki specjalistycznej - 153 godzin.

Za przygotowanie pracy dyplomowej student otrzymuje 5 pkt. ECTS.

Zajęcia praktyczne (1100 godzin) realizowane są w formie zblokowanej, poprzedzone zajęciami teoretycznymi i ćwiczeniami w pracowni umiejętności pielęgniarstwiej. Zajęcia praktyczne realizują nauczyciele akademicy z prawem wykonywania zawodu pielęgniarki, doświadczeniem zawodowym i dydaktycznym (zajęcia z pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego prowadzi osoba z prawem wykonywania zawodu położnej).

Praktyka zawodowa (1200 godzin) jest realizowana po zakończeniu zajęć teoretycznych i praktycznych w formie zblokowanej. Opiekunami praktyk zawodowych są pielęgniarki (tzw. mentor) zatrudnione w miejscu realizacji praktyki zawodowej. Dobór opiekunów dokonywany jest na podstawie opracowanych kryteriów.

Plan studiów pierwszego stopnia przewiduje zajęcia z wychowania fizycznego jako przedmiotu nieobowiązkowego. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do obiektów sportowych.

Całkowita liczba godzin kształcenia, liczba godzin w poszczególnych modułach, liczba godzin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS, którą student może uzyskać w całym cyklu kształcenia jak i w poszczególnych modułach jest zgodna z zaleceniami zawartymi w standardach kształcenia określonych dla kierunku Pielęgniarstwo.

Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Program kształcenia zawiera ogólne i specyficzne efekty kształcenia przyporządkowane do 4 modułów i do poszczególnych przedmiotów. Każdy przedmiot ma opracowany sylabus, który zawiera: nazwę przedmiotu, nazwę jednostki prowadzącej przedmiot, czas realizacji (semestr, rok), cele, formy zajęć, efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wraz z kryteriami ich weryfikacji, warunki i formę zaliczenia przedmiotu z podanymi kryteriami, ogólną liczbę punktów ECTS oraz bilans punktów ECTS w oparciu o oszacowanie nakładu pracy studenta, literaturę podstawową i uzupełniającą.

Sekwencja przedmiotów jest prawidłowa, za wyjątkiem przedmiotu Patologia, który zaplanowano na II roku studiów po Internie i Chirurgii, która realizowana jest w II semestrze I roku studiów.

Realizacja zajęć rozpoczyna się od kształcenia w zakresie nauk podstawowych, humanistycznych, społecznych i podstaw opieki pielęgniarskiej, w tym opieki nad człowiekiem zdrowym. Następnie realizowane są zajęcia z podstaw opieki i opieki specjalistycznej.

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, które stanowią 21% wszystkich zajęć, ćwiczeń 12,51%, seminariów 0,84%, zajęć praktycznych 23,24%, praktyk zawodowych 25,35%, lektoratów języka angielskiego 2,53%. oraz samokształcenia 10,2%. Proporcja te zapewniają realizację zaplanowanych efektów kształcenia.

Wykłady odbywają się dla studentów całego roku danego kierunku i poziomu, natomiast ćwiczenia teoretyczne i seminaria w grupach od 25-30 osób. Ćwiczenia z podstaw pielęgniarstwa i badań fizykalnych realizowane są w grupach od 5-8 osób w pracowniach umiejętności pielęgniarskich i badań fizykalnych. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywają się w grupach studenckich 3 – 6 osobowych. Liczebność grup studenckich jest zgodna z Uchwałą Nr 107 Senatu UMK w Toruniu z dnia 23 czerwca 2015 roku w sprawie zasad ustalania zakresu obowiązków dydaktycznych nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych z późn. zm.). Taka liczebność zapewnia realizację zaplanowanych efektów kształcenia.

W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia stosowane są różne metody kształcenia, w tym głównie aktywizujące tj.: metody przypadków, sytuacyjne, projektów oraz praktyczne- pokaz.

Program i zasady realizacji zajęć na kierunku pielęgniarstwo określone są w sylabusach do przedmiotów, a praktyk zawodowych w sylabusach do każdego rodzaju praktyki i zatwierdzone przez Radę Wydziału Nauk o Zdrowiu. Doskonalenie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych w warunkach naturalnych jest poprzedzone ich kształtowaniem w warunkach symulowanych – w pracowniach umiejętności pielęgniarskich. Zaliczenie osiągniętych efektów kształcenia następuje w Dzienniku

Umiejętności Zawodowych, który otrzymuje każdy student na I roku studiów pierwszego stopnia.

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody kształcenia tworzą spójną całość. Program kształcenia zawiera wymagane proporcje zajęć teoretycznych i praktycznych, a ich usytuowanie w poszczególnych etapach kształcenia umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia i uzyskanie wymaganej struktury kwalifikacji absolwenta.

Studia drugiego stopnia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym trwają 2 lata (4 semestry). Plan i program studiów dla obu form jest taki sam. Ogólna liczba godzin kształcenia wynosi 1342, w Ogólna liczba punktów ECTS przyporządkowana do przedmiotów realizowanych na studiach drugiego stopnia wynosi 123. Liczba godzin w poszczególnych formach wynosi:

- zajęcia teoretyczne – 1067 godzin, co stanowi 80,4% realizacji wszystkich zajęć,
- zajęcia kliniczne/praktyczne – 115 godzin, co stanowi 8,2% realizacji wszystkich zajęć,
- praktyki zawodowe – 160 godzin, co stanowi 11,4% realizacji wszystkich form zajęć.

Program kształcenia obejmuje dwa moduły (A i B):

A: Wybrane zagadnienia w zakresie nauk społecznych (teoria pielęgniarstwa, pielęgniarstwo europejskie, zarządzanie w pielęgniarstwie, badania naukowe w pielęgniarstwie, dydaktyka medyczna, podstawy psychoterapii), które łącznie obejmują 240 godzin i 26 pkt. ECTS

B. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej (nowoczesne techniki diagnostyczne, intensywne terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej, pielęgniarstwo specjalistyczne: (opieka pielęgniarska w chorobach przewlekłych nerek, opieka pielęgniarska w chorobach przewlekłych układu oddechowego, opieka pielęgniarska nad chorym z cukrzycą, opieka pielęgniarska nad chorym z przetoką jelitową, opieka pielęgniarska nad chorym ze schorzeniami naczyń, pielęgnowanie pacjenta z ranami przewlekłymi, opieka pielęgniarska nad chorym na stwardnienie rozsiane, opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobami krwi, opieka pielęgniarska nad chorym psychicznie i jego rodziną), które łącznie obejmują 404 godzin i 37 pkt. ECTS

W ramach godzin do dyspozycji uczelni zostały wprowadzone przedmioty z grupy A i B jako:

- obowiązkowe (komunikacja kliniczna, programy zdrowotne, telenursing, profilaktyka w pielęgniarstwie rodzinnym, profilaktyka w pielęgniarstwie geriatrycznym, edukacja terapeutyczna, badania fizykalne w zaawansowanej praktyce pielęgniarskiej, okulistyka, endokrynologia, opieka długoterminowa domowa, nowoczesne formy aktywności ruchowej, bezpieczeństwo w środowisku pracy, opieka i rehabilitacja osób z zaburzeniami psychicznymi, otolaryngologia), które obejmują 160 godzin i 19 ECTS
- fakultatywne (metody stymulacji psycho-neurologicznej w pielęgniarstwie, wybrane aspekty oceny parametrycznej i społecznej pacjentów w starszym wieku w praktyce pielęgniarskiej, terapia bólu u dorosłych, alergologia, pielęgniarstwo w alergologii, diagnostyka aksjologiczna w praktyce pielęgniarki pediatrycznej, endoskopia, pielęgniarstwo operacyjne).

Z grupy przedmiotów do wyboru każdy student wybiera 4 przedmioty, które stanowią łącznie 62 godziny i 4 ECTS. Ponadto zaplanowano zajęcia do wyboru w liczbie 30 godzin, którym

przypisano 2 ECTS dla studentów, którzy nie ukończyli kursu specjalistycznego ordynowania leków (art. 15 a ust.2 z dnia 15 lipca 2011 roku o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2016 r.poz.1251 lub są absolwentami studiów I stopnia rozpoczętych przed naborem 2016/2017 wybierają 2 wskazane przedmioty)

Na studiach II stopnia realizowane są przedmioty tj.: Elementy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii (8 godzin) i szkolenie biblioteczne (2 godziny), których efekty i godziny są z poza standardu.

Język angielski obejmuje 120 godzin, któremu przypisano 7 ECTS i_umożliwia osiągnięcie poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Praktyki zawodowe obejmują 160 godzin w ramach modułu nauk specjalistycznych, którym przypisano 8 ECTS.

Za przygotowanie pracy i egzamin magisterski przypisano 20 ECTS.

Całkowita liczba godzin kształcenia, liczba godzin w poszczególnych modułach, liczba godzin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS, którą student może uzyskać w całym cyklu kształcenia jak i w poszczególnych modułach jest zgodna z zaleceniami zawartymi w standardach kształcenia określonych dla kierunku Pielęgniarstwo.

W porównaniu do całościowej liczby godzin dydaktycznych: wykłady bez lektoratu z j. angielskiego stanowią 38,26%, ćwiczenia 35,21%, seminaria 4,6%, praktyki zawodowe 12,19%, lektoraty z języka angielskiego 9,15%. Proporcje te zapewniają możliwość realizacji zaplanowanych efektów kształcenia.

Liczebność grup studenckich określa uchwała Nr 107 Senatu UMK z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych. Liczebność grup pozwala na osiągnięcie zaplanowanych do realizacji efektów kształcenia.

Miejscem kształcenia praktycznego na kierunku pielęgniarstwo studiach drugiego stopnia są oddziały specjalistyczne: kardiologia, kardiochirurgia, hematologia, nefrologia, alergologia, neurologia i neurochirurgia, pulmonologia, intensywna terapia, chirurgia naczyniowa, chirurgia dziecięca, onkologia, psychiatria dziecięca, rehabilitacja psychiatryczna oraz na stanowisku pielęgniarki epidemiologicznej, w medycynie pracy i w świetlicy środowiskowej, z którymi uczelnia podpisała umowy i porozumienia.

Na studiach II stopnia prowadzony jest wykład kursowy/ogólnouczelniany zgodnie z zarządzeniem nr 19 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 13 lutego 2015 r. w sprawie organizacji zajęć ogólnouniwersyteckich w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz § 53 ust. 2 Statutu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 22 października 2013 r. Wykład ogólnouczelniany umożliwia studentom uzyskanie wiedzy z różnych dziedzin niezwiązanych bezpośrednio z tematyką realizowanych studiów, sprzyja rozwojowi ogólnemu lub wzmacnia pozycję studenta na rynku pracy. Wydział zobowiązany jest w danym roku akademickim zgłosić ofertę zajęć ogólnouniwersyteckich prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych na wydziale.

Program kształcenia na studiach drugiego stopnia umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Program kształcenia zawiera ogólne i specyficzne efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które zostały przypisane do poszczególnych modułów i przedmiotów. Każdy przedmiot ma opracowany sylabus, podobnie jak na studiach I stopnia. Treści kształcenia są spójne z założonymi efektami kształcenia, a przyjęte metody kształcenia umożliwiają osiągnięcie założonych efektów.

Studia kończą się egzaminem magisterskim. Zasady przeprowadzenia egzaminu magisterskiego zostały określone w regulaminie dyplomowania

CMUMK zapewnia studentom kształcenie zgodne z ich indywidualnymi potrzebami, również dotyczy to studentów niepełnosprawnych oraz realizacji indywidualnego toku studiów.

Uczelnia ma prawne uregulowania, które umożliwiają prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, również na kierunku pielęgniarstwo - Zarządzenie Nr 25 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie zasad powierzania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Uczelnia dysponuje katalogiem metod kształcenia online. Na Wydziale Nauk o Zdrowiu funkcjonuje platforma zdalnego nauczania Moodle, która umożliwia kształcenie na kierunku pielęgniarstwo w zakresie pielęgniarstwa chirurgicznego (<https://moodle.umk.pl/WNoZ/>). W ramach kształcenia na odległość realizowane są efekty kształcenia z zakresu wiedzy. Nauczyciele prowadzący kształcenie na odległość otrzymali stosowne przeszkolenie.

Placówki, w których organizowane i realizowane są praktyki zawodowe podlegają ocenie zgodnie z kryteriami zawartymi w Arkuszu wyboru i oceny placówki dla potrzeb kształcenia praktycznego studentów

W trosce o poprawę jakości kształcenia praktycznego studentów oraz kształtowanie profesjonalnej kadry pielęgniarskiej Wydziałowy Koordynator Praktyk Zawodowych, Komisje Programowo-Dydaktyczne kierunków pielęgniarstwo i położnictwo oraz Rada ds. Jakości Kształcenia Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy przeszkoliła 100 pielęgniarek pełniących funkcję mentora. Szkolenia te są prowadzone systematycznie.

Studenci po zakończeniu praktyk oceniają placówkę szkoleniową i przebieg praktyki zawodowej. Od bieżącego roku akademickiego zostało wprowadzone badanie dotyczące oczekiwań studentów kierunku pielęgniarstwa wobec placówki szkoleniowej i przebiegu praktyki zawodowej

Podczas spotkania z ZO PKA studenci studiów I stopnia wyrażali zastrzeżenia do organizacji zajęć. Np. zajęcia trwają do godz. 21, ponadto studenci mają zaplanowane zblokowane wykłady z anatomii, fizjologii i genetyki, które trwają 6 godzin. Nie zawsze w planie zajęć uwzględnione są odpowiednie przerwy pozwalające na swobodny przejazd pomiędzy miejscami realizacji kolejnych zajęć, nie zawsze też uwzględnia się przerwę na posiłek. Studenci proponują także, aby tematyka wykładów była spójna z tematem realizowanych

podczas zajęć praktycznych. Ich zdaniem przełoży się to na osiąganie lepszych wyników w nauce.

Studenci studiów II stopnia nie zgłaszali uwag do planu studiów i organizacji zajęć. Wskazali natomiast na powtarzanie treści ze studiów I stopnia np. w przedmiocie Profilaktyka w pediatrii.

Studenci pozytywnie oceniają proces weryfikacji efektów kształcenia, w tym dyplomowanie. realizacji praktyk wakacyjnych.

2.2 Uczelnia stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Zasady oceny studentów określa Regulamin Studiów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Uchwała Nr 57 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 kwietnia 2015 r. ze zmianami z dnia 25.04.2017.)

W sylabusach do przedmiotów zamieszczone są szczegółowe i obiektywne kryteria oceny w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na podkreślenie zasługuje fakt stosowania wszechstronnych i adekwatnych do specyfiki efektów kształcenia metod ich weryfikacji, a także standaryzacja wymagań i oceniania oraz transparentność systemu weryfikacji efektów kształcenia.

Zgodnie Regulaminem studiów kryteriami weryfikacji efektów kształcenia są zaliczenia/zaliczania z oceną, którym podlegają ćwiczenia, seminaria, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe oraz egzaminy. Metody weryfikacji efektów kształcenia wraz z kryteriami zamieszczone są w sylabusach do każdego przedmiotu. Weryfikacja osiągnięcia założonych efektów kształcenia przebiega w etapach obejmujących weryfikację bieżącą, częściową i końcową. Stosowane są różne metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia; w zakresie wiedzy: egzaminy ustne (standaryzowane i niestandaryzowane), egzaminy pisemne: eseje, raporty, testy wielokrotnego wyboru MCQ, testy wielokrotnej odpowiedzi MRQ, test typu TAK/NIE, uzupełnień i dopasowań; w zakresie umiejętności: egzamin praktyczny, Obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny OSCE, realizacja zleconego zadania, projekt, prezentacja; w zakresie kompetencji społecznych: obserwacja przez opiekuna – przedłużona, obserwacja 360° (nauczyciel, opiekun, pacjent), ocena grupy studentów, samoocena.

Weryfikacja bieżąca obejmuje odpowiedzi ustne, kolokwia, referaty, eseje, raporty i opisy studium przypadku i jest przeprowadzana przez nauczyciela prowadzącego zajęcia dydaktyczne. Weryfikację częściową przeprowadza koordynator modułu/przedmiotu na zakończenie zajęć, głównie w formie pisemnej, a końcową weryfikację przeprowadzają komisje powołane w ramach egzaminu dyplomowego w części praktycznej i teoretycznej. Przejrzysty system weryfikacji efektów kształcenia stosowany jest również w odniesieniu do efektów kształcenia osiąganych w ramach kształcenia praktycznego. Weryfikacji efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych dokonują nauczyciele prowadzący zajęcia, a w ramach praktyk zawodowych opiekunowie praktyk tzw. mentorzy. Stosowane metody weryfikacji efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych określone zostały w sylabusach do tych form zajęć, w regulaminie praktyk oraz w Dzienniczkach umiejętności zawodowych. Kryteria weryfikacji obejmują punktową ocenę (0-2 pkt.) uwzględniają sposób wykonania czynności w odniesieniu do: zasad, sprawności,

skuteczności, samodzielności, komunikacji z pacjentem i postawy. Student za uzyskanie 11-12 pkt. otrzymuje ocenę bdb., za 8-10 pkt. ocenę dobrą, 6-7 pkt. dostateczną, 0-5 pkt. ndst. Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w trakcie praktyki zawodowej jest określony odpowiednim regulaminem praktyk i sylabusami dotyczącymi praktyk, oraz w dzienniczkach praktyk.

Nauczyciel akademicki zobowiązany jest do każdorazowego informowania studenta o jego osiągnięciach lub brakach (i ich ocenie). Ostateczna ocena studenta, prowadzana do protokołu

ocen, jest podsumowaniem ocen z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Weryfikacja końcowa efektów kształcenia przeprowadzana jest na etapie egzaminu dyplomowego. Procedurę dyplomowania, kontrolę i nadzór nad procesem dyplomowania określa Zarządzenie Nr 45 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 kwietnia 2016 r.

System weryfikacji efektów kształcenia uwzględnia również ocenę zajęć dydaktycznych przez studentów, hospitacji zajęć dydaktycznych (Zarządzenie Nr 145 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu), badanie losów zawodowych absolwentów i opinie Wydziałowej Rady Pracodawców.

Potwierdzeniem stosowania obiektywnych i różnorodnych metod weryfikacji efektów kształcenia zarówno na studiach I jak i II stopnia są prace etapowe i prace dyplomowe, które poddano ocenie. Każda praca etapowa miała opracowane kryteria oceny, określony zakres oceny zgodny z ustalonymi w przedmiocie efektami kształcenia i pozwalała na pełną weryfikację ich osiągnięcia.

Tematyka prac dyplomowych realizowanych na kierunku pielęgniarstwo jest ściśle związana z efektami kształcenia określonymi dla kierunku i poziomu kształcenia. Temat pracy może wynikać z zainteresowania studenta lub opiekuna pracy oraz zapotrzebowania zgłoszonego przez przedstawiciela pracodawców (członka Rady Pracodawców) np. oceny procesu leczenia, opieki czy zarządzania. Ocenione prace dyplomowe pozwalały na ocenę efektów kształcenia osiągniętych podczas studiów.

2.3 Zasady rekrutacji kandydatów na studia reguluje Uchwała Nr 59 Senatu UMK z dnia 25 kwietnia 2017 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatów konkursów ogólnopolskich oraz kandydatów posiadających osiągnięcia sportowe.

Wszelkie informacje dotyczące rekrutacji na kierunki prowadzone w UMK, w tym na pielęgniarstwo, są dostępne na stronie internetowej Uczelni, w zakładce Rekrutacja (www.cm-umk.pl/rekrutacja). Strona zawiera wszystkie istotne informacje z punktu widzenia kandydata na studia: zasady dotyczące konkretnych kierunków, terminarz, wykaz opłat, listę wymaganych dokumentów oraz przydatne zakładki, „rekrutacja – krok po kroku”, organizacje studenckie, stypendia, domy studenckie i inne ważne informacje dla kandydatów.

Przy rekrutacji na studia pierwszego stopnia wizytowanego kierunku, dla kandydatów z nową maturą podstawę stanowi wynik egzaminu maturalnego uwzględniający przedmioty: biologia albo chemia albo fizyka albo fizyka i astronomia albo matematyka albo geografia albo informatyka. Stosuje się przelicznik: poziom rozszerzony: $p = 1,00$, poziom podstawowy: $p = 0,60$. Wynik postępowania kwalifikacyjnego (W) obliczany jest zgodnie ze wzorem: $W = pW_p$, gdzie: W_p – liczba punktów odpowiadająca procentowemu wynikowi egzaminu maturalnego z wymienionych powyżej przedmiotów, p – przelicznik dla poziomu egzaminu maturalnego.

Jeżeli kandydat na świadectwie dojrzałości ma odnotowany wynik z wymaganego przedmiotu zarówno na poziomie rozszerzonym jak i podstawowym, to w postępowaniu kwalifikacyjnym uwzględniany jest wynik z poziomu, który po przemnożeniu przez odpowiedni przelicznik daje wyższą wartość.

Kandydaci ze „starą maturą” zdają egzamin pisemny z biologii albo chemii albo fizyki. Zakres egzaminu pisemnego, kryteria oceniania i forma przeprowadzenia egzaminu jest taka sama jak w przypadku egzaminu maturalnego z tego przedmiotu. Kandydat może wybrać poziom egzaminu podstawowy lub rozszerzony. Następnie dokonuje się przeliczenia stosując te same zasady co dla kandydatów z nową maturą. Egzamin pisemny oceniany jest w skali 0-100 pkt. Wynik postępowania kwalifikacyjnego obliczany jest w oparciu o ten sam wzór co dla kandydatów z nową maturą.

O przyjęcie na studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne mogą ubiegać się kandydaci, którzy posiadają tytuł licencjata pielęgniarstwa. Kandydaci, którzy posiadają polski dyplom kwalifikowani są na podstawie konkursu dyplomów. Oceny z dyplomu ukończenia studiów wyższych przeliczane są następująco: ocena dostateczny - 40pkt., dostateczny plus -55 pkt., dobry- 70 pkt., dobry plus -85 pkt., bardzo dobry – 100 pkt.

Kandydaci, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów za granicą kwalifikowani są na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Rozmowa oceniana jest w skali 0-100 pkt. Zakres rozmowy kwalifikacyjnej obejmuje treści programowe studiów I stopnia na kierunku pielęgniarstwo.

Zasady rekrutacji na kierunek pielęgniarstwo studia I i II stopnia są przejrzyste i zapewniają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia założonych efektów kształcenia oraz zapewniają równe szanse kandydatom.

Studenci podczas spotkania z ZO potwierdzili powyżej sformułowaną ocenę.

Zasady dyplomowania określa Regulamin studiów (Uchwała Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 kwietnia 2015 r.) oraz Zarządzenia nr 45 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 kwietnia 2016 r. o postępowaniu w

sprawie nadania tytułu zawodowego w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu i wewnętrzne regulaminy WNoZ.

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zdanie egzaminów, uzyskanie zaliczeń z wszystkich przedmiotów i praktyk zawodowych określonych w planie i programie studiów. Warunkiem przystąpienia do egzaminu teoretycznego jest zdanie egzaminu praktycznego, złożenie pracy licencjackiej lub magisterskiej i uzyskanie pozytywnych.

Od 2017 roku w Uczelni wprowadzono weryfikację samodzielności napisanej przez studenta pracy dyplomowej w ramach stosowanego systemu OSA.

Na kierunku pielęgniarstwo studia I stopnia egzamin dyplomowy składa się z części praktycznej i teoretycznej przeprowadzonej w formie pisemnej oraz obrony pracy licencjackiej. Procedura egzaminu dyplomowego, część praktyczna jest określona w Regulaminie dyplomowania na studiach I stopnia. Egzamin poprzedzony jest losowaniem przez studenta dziedziny pielęgniarstwa, z której student będzie zdawał egzamin. Egzamin przeprowadza komisja powołana przez Dziekana Wydziału. W skład komisji wchodzi 3 osoby- nauczyciele akademicy z prawem wykonywania zawodu pielęgniarki. Sprawdzenie osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie umiejętności praktycznych i klinicznych dotyczących komunikowania się oraz manualnych (określonych w procedurach) nabytych w trakcie kształcenia praktycznego w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa i opieki specjalistycznej dokonywane jest w czasie egzaminu standaryzowanego OSCE (Objective Structured Clinical Examination). Egzamin dyplomowy w części praktycznej przeprowadzany jest zgodnie z zaleceniami zawartymi w obowiązujących standardach kształcenia.

Egzamin dyplomowy teoretyczny obejmuje test wiedzy obejmując sprawdzenie osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia oraz obronę pracy dyplomowej.

Praca dyplomowa przygotowana jest pod opieką wyznaczonego opiekuna pracy, którym może być nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym doktora i z prawem wykonywania zawodu pielęgniarki. Praca dyplomowa na studiach I stopnia są przygotowywane z wykorzystaniem opisu przypadku. Recenzentem pracy dyplomowej jest wyznaczony przez Dziekana nauczyciel co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Obrona pracy odbywa się przed komisją, w skład której chodzą: opiekun pracy, recenzent i przewodniczący powołany przez Dziekana Wydziału.

Egzamin dyplomowy na studiach II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych składa się z części praktycznej oraz obrony pracy magisterskiej. Procedura egzaminu praktycznego na studiach II stopnia jest ujęta w Regulaminie egzaminu praktycznego kierunku pielęgniarstwo studia II stopnia. Zadaniem egzaminu jest weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych przez studenta na II stopniu studiów w ramach nauk z zakresu opieki specjalistycznej, z wykorzystaniem terminologii Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP).

Egzamin odbywa się w pracowni symulacji wysokiej wierności, a narzędziami oceny są opracowane check-listy. Egzamin przeprowadza komisja powołana przez Dziekana Wydziału.

Praca magisterska jest przygotowywana jest pod opieką wyznaczonego opiekuna pracy, którym może być nauczyciel akademicki z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego. Praca magisterska jest pracą badawczą. Recenzentem pracy dyplomowej jest wyznaczony przez Dziekana nauczyciel co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Obrona pracy odbywa się przed komisją, w skład której chodzą: opiekun pracy, recenzent i przewodniczący powołany przez Dziekana Wydziału.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia zapewniają możliwość rzetelnego i wszechstronnego sprawdzenia stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na zakończenie studiów.

Zasady pisania pracy oraz procedura składania pracy w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOSweb), zostały opisane w dwóch instrukcjach (dla studiów I i II stopnia) i są dostępne na stronie internetowej Wydziału. W Uczelni obowiązuje procedura przyjęcia i recenzji pracy dyplomowej w systemie archiwum prac dyplomowych (APD). Instrukcje opisują podstawowe założenia niezbędne do pisania pracy m.in. podają typową budowę pracy, założenia formalne oraz organizacyjne podczas podejmowania się pisania prac dyplomowych.

Regulamin studiów UMK określa zasady dotyczące przeniesienia do i z innej uczelni, zmiany formy studiów lub kierunku studiów oraz warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym. Na wniosek studenta, złożony w terminie 14 dni od rozpoczęcia roku lub semestru, dziekan może zaliczyć zajęcia obowiązkowe, w tym ogólnouczelniane, na podstawie zajęć, które student odbył w Uniwersytecie lub innej uczelni, w tym zagranicznej. Warunkiem zaliczenia zajęć jest pozytywna opinia prowadzącego zajęcia z przedmiotu, o którego zaliczenie student się ubiega i zgodność efektów kształcenia tych przedmiotów.

W przypadku kierunków studiów regulowanych nie ma możliwości uznania efektów kształcenia uzyskanych poza formalnym systemem kształcenia na poziomie wyższym.

W przypadku lektoratów języków obcych dziekan może wyrazić zgodę na przepisanie oceny w przypadku, gdy lektorat obowiązujący na którymkolwiek ze studiowanych przez ubiegającego się o przepisanie oceny kierunku nie jest lektoratem specjalistycznym. Regulamin studiów również wskazuje na uznanie efektów kształcenia w przypadku organizacji - Indywidualnego trybu studiowania - student może studiować według indywidualnego programu studiów w trybie: Indywidualnego Planu Studiów, lub Indywidualnej Organizacji Studiów. Rada wydziału określa kryteria przyznania oraz zasady studiowania w ramach Indywidualnego Planu Studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program studiów, w tym plan studiów, formy i organizacja zajęć, w tym organizacja praktyk, a także czas trwania procesu kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS przeznaczony na poszczególne moduły kształcenia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia są zgodne z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia. Sekwencja zajęć jest na ogół prawidłowa z wyjątkiem przedmiotu Patologia na studiach I stopnia. Realizowany program kształcenia zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia poprzez między innymi stosowanie różnorodnych aktywizujących metod nauczania, dostosowanie liczebności studentów w grupach do formy zajęć, dostosowanie metod weryfikacji efektów kształcenia do specyfiki tych efektów, bieżące zmiany dokonywane w programach studiów, włączanie studentów do tworzenia programu i zespołów badawczych oraz aktywizowanie do samorozwoju.

Uczelnia stwarza możliwość indywidualizacji kształcenia i zapewnia opiekę nad osobami z niepełnosprawnością

Dobre praktyki

Wprowadzenie arkusza oczekiwań studentów względem praktyk

Zalecenia

1. Zaleca się zmianę usytuowania przedmiotu Patologia na studiach I stopnia, aby zapewnić odpowiednią sekwencję przedmiotów w planie studiów.
2. Zaleca się przeanalizowanie harmonogramu zajęć dydaktycznych pod kątem higieny procesu kształcenia, a także powtarzalności treści kształcenia na obu poziomach kształcenia

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1 Informacje o zasadach projektowania, zatwierdzania oraz monitorowania programu kształcenia uzyskano podczas spotkania z kadrą nauczającą oraz przedstawicielami działającej na WNoZ Wydziałowej Komisji Dydaktyczno-Programowej, która powołana jest odrębnie dla każdego z prowadzonych kierunków. Monitorowanie programu kształcenia odbywa się cyklicznie, w każdym roku akademickim. Przeglądu dokonują członkowie Wydziałowej Komisji Dydaktyczno-Programowej, opierając się przede wszystkim na sylabusach przedmiotów, raportach z monitorowania karier zawodowych absolwentów

(ankieta skierowana do absolwentów zawiera pytania o ocenę uzyskanych kompetencji i ich przydatności na rynku pracy), a także uwag studentów zawartych w ankietach studenckich. Poza tym, wnioski dotyczące aktualizacji oraz zmiany treści kształcenia w zakresie określonym przez standardy kształcenia, a także wprowadzenia nowych przedmiotów/efektów kształcenia w ramach dodatkowej oferty programowej na studiach II stopnia może zgłaszać każdy członek społeczności akademickiej i członkowie powołanej na WNoZ Wydziałowej Rady Pracodawców.

Projektowanie i okresowy przegląd programów kształcenia jest procesem wieloetapowym. Propozycje zmian w programie kształcenia wynikające z okresowego przeglądu lub zgłoszone przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych weryfikuje i zatwierdza w pierwszej kolejności Wydziałowa Komisja Dydaktyczno-Programowa. W kolejnym etapie propozycje zmian są weryfikowane i opiniowane równoległe przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia (WRJK) i Samorząd Studencki (SS). W WRJK są przedstawiciele nauczycieli akademickich i studentów z każdego kierunku (dwóch nauczycieli i jeden student). Po przyjęciu zmian przez WRJK i pozytywnej opinii SS, program kształcenia jest ostatecznie zatwierdzany przez Radę Wydziału. W przypadku jeśli zmiany dotyczą efektów kształcenia z dodatkowej oferty programowej na studiach II stopnia, znowelizowany opis efektów kształcenia zatwierdza Senat Uczelni. Za wdrożenie zmian w programie kształcenia odpowiada koordynator przedmiotu. W przypadku, jeśli propozycja zmian w programie kształcenia pochodzi od interesariuszy wewnętrznych, udział interesariuszy zewnętrznych w ocenie propozycji jest niewielki. Należy podkreślić, że znaczna część nauczycieli akademickich pracuje także zawodowo poza uczelnią, przez co są oni jednocześnie interesariuszami zewnętrznymi. Zaleca się jednak, aby propozycje zmian w programie kształcenia były także konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi, np. w ramach Wydziałowej Rady Pracodawców. Zmiany i doskonalenie metod kształcenia oraz metod weryfikacji efektów kształcenia leżą w kompetencjach koordynatora przedmiotu.

Udział studentów w projektowaniu i monitorowaniu programu kształcenia jest wystarczający. Przedstawiciele studentów są w składzie WRJK i Rady Wydziału. Samorząd Studencki opiniuje propozycje programów kształcenia. Przedstawiciele samorządu studentów obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili, że mają wpływ na kształtowanie efektów kształcenia i programów studiów – dzięki ich sugestiom mają one bardziej praktyczny charakter.

W Uczelni podejmuje się działania doskonalące metody oceny realizacji efektów kształcenia i procedury weryfikowania i monitorowania osiągniętych efektów kształcenia. Analiza osiągniętych efektów kształcenia przeprowadzana jest każdorazowo po zakończeniu semestru. Jej celem jest identyfikacja efektów kształcenia osiągniętych przez studentów w stopniu niezadawalającym i zaproponowanie działań naprawczych w tym zakresie (analiza dotyczy sprawozdań składanych przez wykładowców jak i losowo wybranych prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych i dyplomowych).

Działania dotyczące doskonalenia i nowelizacji programu kształcenia na kierunku regulowanym, jakim jest pielęgniarstwo są ograniczone przepisami prawa powszechnie obowiązującymi. Jednak należy zwrócić uwagę, że uczelnia podejmuje skuteczne działania w tym zakresie w dopuszczalnych granicach. Działania te oparte są na licznych źródłach

informacji i są skuteczne, co potwierdzają wyniki obecnej oceny oraz opinie wyrażane przez studentów i nauczycieli akademickich, a także interesariuszy zewnętrznych.

3.2 Informacje o programie kształcenia oraz organizacji studiów przekazywane są za pośrednictwem stron internetowych oraz tradycyjnie, w gablotach odpowiednich zakładów i klinik. Informacje są kompletne i zrozumiałe. Studenci mają jedną uwagę w tym zakresie: informacja o zmianie w harmonogramie zajęć jest zamieszczana na stronie ze zaktualizowanym planem zajęć – jednak sprawdzenie wymaga od studenta wchodzenia codziennie rano na stronę, ściągania planu i sprawdzania, czy nie zostały poczynione zmiany w tym zakresie. Zamiast tego zaleca się umieszczanie tych informacji w zakładce Aktualności z odpowiednim wyprzedzeniem.

Nauczyciele obecni na spotkaniu z ZO byli poinformowani o kluczowych zasadach pracy na wydziale i prowadzonym procesie kształcenia. Nie zgłaszali uwag w tym zakresie. Każdy Zakład/Klinika posiada własną stronę internetową, a za kompletność informacji odpowiada jego kierownik. Kompleksowe informacje dotyczące programu kształcenia oraz organizacji studiów i aktualności umieszczone są na stronie internetowej Wydziału. Za kompletność tej informacji odpadają pracownicy Dziekanatu. Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia prowadzi własną stronę internetową na której zamieszcza wszystkie informacje dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Informacje dotyczące Uniwersytetu im. M. Kopernika, w skład którego wchodzi Collegium Medicum w Bydgoszczy zawarte są na stronie internetowej UMK.

Z rozmowy z Wydziałową Radą ds. Jakości Kształcenia wynika, że nie jest prowadzona ocena dostępności i kompletności informacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Procedura monitorowania programów kształcenia ma charakter cykliczny i jest wielostopniowa, co sprzyja ich doskonaleniu. W przeglądach programów kształcenia wykorzystywane są różne źródła informacji: uwagi i wnioski zgłaszane przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, informacje pochodzące z ankiet przeprowadzanych wśród studentów oraz absolwentów. Udział interesariuszy wewnętrznych jest wystarczający, natomiast zaleca się konsultowanie propozycji zmian w programie kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych, np. przez działającą w na WNoZ Radę Pracodawców.

Działania dotyczące doskonalenia i nowelizacji programu kształcenia na kierunku regulowanym, jakim jest pielęgniarstwo są ograniczone przepisami prawa powszechnie obowiązującymi. Jednak należy zwrócić uwagę, że uczelnia podejmuje skuteczne działania w tym zakresie w dopuszczalnych granicach. Działania te oparte są na licznych źródłach informacji i są skuteczne, co potwierdzają wyniki obecnej oceny oraz opinie wyrażane przez studentów i nauczycieli akademickich, a także interesariuszy zewnętrznych.

Upowszechnianie informacji dotyczących procesu kształcenia należy do kierowników jednostek (dotyczy prowadzonych przez nich przedmiotów) oraz Dziekanatu. Informacje dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zawarte są na stronie

internetowej prowadzonej przez WRJK. Nie jest prowadzona cykliczna ocena kompleksowości i dostępności informacji.

Dobre praktyki

Do dobrych praktyk należy zaliczyć cykliczność i wieloetapowość procedury przeglądu i zatwierdzania zmian w programie kształcenia.

Zalecenia

Zaleca się konsultowanie propozycji zmian w programie kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych, np. przez działającą w na WNoZ Radę Pracodawców oraz ocenę dostępności i kompletności informacji o programie kształcenia i organizacji studiów.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1 Nauczyciele akademicki, stanowiący minimum kadrowe na kierunku pielęgniarstwo, studia I stopnia to 28 pracowników, w tym 3 profesorów, 7 doktorów habilitowanych oraz 18 doktorów nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Proporcja liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów na studiach I stopnia wynosi 1 : 13,3. Na studiach II stopnia minimum kadrowe stanowi 24 nauczycieli akademickich w tym 2 profesorów, 7 doktorów habilitowanych oraz 15 doktorów nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Proporcja liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów wynosi 1 : 15,6. Informacje o osobach zaliczonych do minimum kadrowego osobno dla każdego poziomu zawarto w załączniku nr 4 do raportu. Uczelnia spełnia warunki dotyczące minimum kadrowego na studiach I i II stopnia.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku pielęgniarstwo, zaliczeni do minimum kadrowego oraz spoza minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy, kwalifikacje dydaktyczne i doświadczenie zawodowe, zdobyte poza uczelnią. Są one spójne z programem kształcenia oraz zakładanymi efektami kształcenia dla studiów I i II stopnia.

4.2 Obsada zajęć na wizytowanym kierunku jest prawidłowa. Nauczyciele akademicki prowadzą zajęcia zgodnie ze swoim dorobkiem naukowym i zawodowym. Przedmioty

dotyczące opieki pielęgniarskiej prowadzą nauczyciele akademicy posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki oraz minimum roczną praktykę zawodową zgodną z profilem nauczanego przedmiotu. Większość nauczycieli posiada specjalizacje, kursy kwalifikacyjne i specjalistyczne, które podnoszą nie tylko ich kwalifikacje zawodowe, ale przyczyniają się do osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów kształcenia. Praktyki zawodowe prowadzone są w większości przez pielęgniarki/pielęgniarzy posiadających wyższe wykształcenie zawodowe (tytuł licencjata lub magistra pielęgniarstwa) i/lub tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa. Nauczyciel pełniący funkcje opiekuna praktyk nosi nazwę *Mentor*. W trosce o poprawę jakości kształcenia praktycznego studentów oraz kształtowanie profesjonalnej kadry pielęgniarskiej Wydziałowy Koordynator Praktyk Zawodowych, Komisje Programowo-Dydaktyczne kierunków pielęgniarstwo i położnictwo oraz Rada ds. Jakości Kształcenia Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy przeszkoliła 100 pielęgniarek pełniących funkcję mentora. Szkolenia te będą nadal kontynuowane.

Nauczyciele akademicy posiadają także znaczące doświadczenie dydaktyczne, co znalazło wyraz w pozytywnej ocenie zajęć hospitowanych przez ZO PKA. Zwraca także uwagę prawidłowy dobór metod dydaktycznych zastosowany przez nauczycieli akademickich, uwzględniający nie tylko specyfikę efektów kształcenia, ale także aktywizację studentów. Kompetencje poszczególnych nauczycieli akademickich pozwalają także na rzetelną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia w ramach prowadzonych przez tych nauczycieli przedmiotów.

Pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają bogate doświadczenie dydaktyczne w kształceniu w języku angielskim. Dotyczy to zarówno kształcenia studentów zagranicznych studiujących na Wydziale w ramach programów międzynarodowej mobilności, jak i prowadzenia zajęć gościnnych na zagranicznych uczelniach w ramach programów Erasmus STA.

4.3 Uczelnia dba o prawidłowy dobór kadry i kreuje warunki, które motywują nauczycieli do rozwoju naukowego i zawodowego. Podstawowym celem polityki kadrowej prowadzonej wobec nauczycieli akademickich jest podejmowanie działań skierowanych na zapewnienie tzw. „minimum kadrowego”, niezbędnego do realizacji wysokiej jakości procesu dydaktycznego w Uniwersytecie, zatrudnianie bardzo dobrze wykształconych naukowców oraz osób posiadających znaczące doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnia współpracę naukową z instytucjami krajowymi i międzynarodowymi oraz umożliwienie pracownikom naukowym udziału w międzynarodowych szkoleniach, konferencjach i badaniach naukowych.

Lata 2012-16 były okresem dynamicznego rozwoju naukowego kadry Wydziału – 9 osób uzyskało tytuł profesora, 12 – doktora habilitowanego i 62 doktora.

W zakresie polityki kadrowej Uczelnia podejmuje działania zmierzające do zagwarantowania stałego rozwoju zawodowego pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, poprawy stabilności warunków zatrudnienia pracowników, zapewnienia pracownikom naukowym i dydaktycznym na każdym etapie kariery zawodowej możliwość

czerepania korzyści z wykorzystania swoich wyników w zakresie badań i rozwoju, poprzez ochronę prawną, w tym przede wszystkim ochronę praw własności intelektualnej.

Podstawowymi narzędziami wykorzystywanymi do oceny jakości kadry WNoZ są hospitacje zajęć dydaktycznych, które są prowadzone na podstawie Zarządzenia Nr 145 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Hospitacjom podlegają wszystkie zajęcia dydaktyczne prowadzone na poszczególnych wydziałach Uniwersytetu; procedurę hospitacji na wydziale nadzoruje Dziekan poprzez Wydziałowego koordynatora ds. jakości kształcenia i na podstawie analizy protokołów z hospitacji opracowywane są rekomendacje wykorzystywane do doskonalenia jakości kształcenia. W ramach hospitacji ocenia się następujące elementy: 1). odbywanie zajęć zgodnie z planem, 2). umiejętność organizacji zajęć dydaktycznych, 3). poziom merytoryczny i metodyczny zajęć dydaktycznych, 4). zgodność treści zajęć dydaktycznych z programem kształcenia, w tym zakładanymi dla przedmiotu efektami kształcenia wraz z oceną sposobów weryfikacji efektów kształcenia, 5). umiejętność aktywizowania studentów.

Narzędziami realizującymi ocenę jakości kadry nauczającej są także oceny zajęć dydaktycznych dokonywane przez studentów, której podlegają treści zajęć dydaktycznych oraz sposób prowadzenia, a także okresowe oceny nauczycieli akademickich oraz oceny jakości pracy kadry dokonywane przez interesariuszy wewnętrznych tj. Kolegium Dziekańskie, Wydziałową Komisję Programowo – Dydaktyczną, Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia, Wydziałową Komisję Oceniającą Nauczycieli Akademickich, kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału Nauk o Zdrowiu, nauczycieli akademickich Wydziału, Samorząd Studencki - przy zastosowaniu narzędzia jakim jest Kwestionariusz Oceny zajęć dydaktycznych.

Wspomniana ostatnia procedura jest realizowana w oparciu o Zarządzenie Nr 60 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Zarządzenia Nr 123 Rektora UMK z dnia 18 września 2015 r. zmieniającego zarządzenie Nr 60 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Zarządzenia Nr 75 Rektora UMK z dnia 19 maja 2016 r. zmieniającego zarządzenie Nr 60 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Należy tu wskazać, że zwrotność ankiet jest mała. Studenci wyrażali wątpliwość co do pełnej anonimowości ankiety. Nie widzą także efektów swojej oceny – ich zdaniem nauczyciele, którzy nie otrzymali od nich pozytywnej oceny nadal prowadzą zajęcia według tych samych zasad.

Nauczyciele akademicy mają możliwość wyrażenia swojej opinii w zakresie funkcjonowania Uniwersytetu, w tym również oceny możliwości rozwoju zawodowego zgodnie z Zarządzeniem Nr 57 Rektora UMK z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie procedury badania satysfakcji pracowników.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kierunek pielęgniarstwo w pełni spełnia wymagania dotyczące kadry prowadzącej kształcenie, w tym warunki minimum kadrowego na studiach I i II stopnia. Liczba i dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe, zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich, a także realizowana w jednostce polityka kadrowa zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Jednostka zapewnia prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych, uwzględniając kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia. Jednostka prowadzi kompleksową i wieloaspektową ocenę jakości kadry z uwzględnieniem wniosków z oceny dokonywanej przez studentów

Dobre praktyki

1. Możliwość wyrażenia opinii przez nauczycieli na temat funkcjonowania Wydziału/Uczelni
2. Nagrody dla nauczycieli najlepiej ocenionych przez studentów

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wizytowana jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tym z pracodawcami oraz organizacjami pracodawców zapewniając udział przedstawicieli tego otoczenia zarówno w organizacji praktyk zawodowych, a także w pracach Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia jako Rada Pracodawców. Uczelnia podpisała szereg krótko- i długoterminowych umów z jednostkami ochrony zdrowia na realizację kształcenia praktycznego oraz praktyk wakacyjnych. Pracodawcy udostępniają na potrzeby kształcenia praktycznego własną infrastrukturę. Wizytowany kierunek uczestniczy w regionalnych i ogólnopolskich zdrowotnych programach profilaktycznych np. opieka i samoopieka w geriatricznym czy z zakresu pediatrii „Jak mama może sobie lepiej radzić w opiece nad dzieckiem”. Na wniosek Rady Pracodawców dla studiów II stopnia zwiększono liczbę godzin zajęć praktycznych. W odpowiedzi na zapotrzebowanie pracodawców są również realizowane tematy prac dyplomowych na studiach II stopnia np. „Zarządzanie zasobami ludzkimi w szpitalu im. Bizuela w Bydgoszczy”.

Pracodawcy współpracujący z Uczelnią to przede wszystkim Dyrektorzy Szpitali, Dyrektorzy Klinik, przedstawiciel Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiego oddziału NFZ, przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pracy. Podczas spotkania z ZO Pracodawcy podkreślili, że współpraca z Uczelnią zarówno formalna jak i nieformalna jest bardzo dobra i stale się rozwija. Na szczególną uwagę zasługuje inicjatywa Biura Karier dotycząca udziału i współorganizowania Targów Pracy, bardziej szczegółowo opisanych w Kryterium 8.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka wykazuje się wieloletnią, aktywną współpracą z otoczeniem społecznym i gospodarczym w procesie kształcenia. Kadra dydaktyczna posiada aktualne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Włączanie pracodawców w procesy budowania oferty edukacyjnej służące rozwijaniu programów studiów (poza uregulowanymi prawnie standardami) w oparciu o aktualne potrzeby rynku pracy skutkują tym, iż absolwenci znajdują pracę w placówkach współpracujących z Uczelnią. Działania Uczelni świadczą, że jednostka jest otwarta na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Od roku akademickiego 2014/2015 Wydział posiada ofertę studiów w języku angielskim. Program studiów w języku angielskim jest taki sam, jak prowadzonych po polsku.

Wydział realizuje również wymianę międzynarodową. Podpisano 27 umów z 10 krajami Unii Europejskiej oraz 2 z krajami stowarzyszonymi z UE. Porozumienia dwustronne obejmują zarówno wymianę studencką jak i kadry naukowej. Umowy realizowane są w ramach programu ERASMUS+. W latach 2013 - 2017 zorganizowano 16 wyjazdów szkoleniowo-dydaktycznych pracowników oraz 2 przyjazdy pracowników z zagranicy. W roku 2016/2017 przyjechało 10 studentów z Turcji. W tym samym roku wyjechało 7 nauczycieli akademickich. Dwóch prowadziło zajęcia dydaktyczne w Czechach i jeden w Holandii. Studenci pielęgniarstwa odbywają także praktyki zagranicą. Na spotkaniu z ZO studenci opowiedzieli o działalności International Federation od Medical Students' Associations, do którego można zgłosić projekt badawczy, który jest wstawiany na ogólnodostępną listę.

Chętni mogą się zarejestrować na konkretne projekty i uczestniczyć w ich realizacji – na wizytowany kierunek przyjechała studentka z Tajlandii.

Poszczególne jednostki Wydziału nawiązały indywidualną współpracę w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i zawodowej z instytucjami naukowymi i organizacjami zawodowymi, np. Zakład Pielęgniarstwa Psychiatrycznego nawiązał współpracę z International Nurses Society on Addictions w Stanach Zjednoczonych, Katedra Geriatrii współpracuje z Departament of Nursing Science Medical University of Graz w Austrii, z Catholic University Rožomberok, Faculty of Health na Słowacji oraz z Brandenburg University of Technology Cottbus-Senftenberg, w Niemczech, Pracownia Podstaw Umiejętności Klinicznych współpracuje z Uniwersytetem Seinäjoki of Applied Sciences w Finlandii, z Evangelische Hochschule für Sozialew Dresden w Niemczech i MERIG Multidisciplinary European Research Institute Graz w Austrii.

Programy współpracy Wydziału w ramach międzynarodowych projektów naukowych to: 1. Projekt „**Care Price**” (czas trwania projektu: 2011r. – 2013r.). Program Europejskiego Funduszu Społecznego w Finlandii. Koordynator projektu to University of Applied Sciences – Finlandia. Zadaniem strony Polskiej była wymiana doświadczeń między Finlandią i Polską w zakresie stosowania dobrych praktyk w opiece nad osobami starszymi i chorymi przewlekle; 2. **ELLAN** – Program: UE LLP ELLAN - European Later Life Active. Network Koordynator to Jukka Aho - University of Applied Sciences (Finland (Czas trwania projektu: 2013r. – 2016r.). Celem projektu było opracowanie europejskich ram kompetencji do pracy z osobami starszymi w zakresie opieki zdrowotnej i opieki społecznej. Projekt zwiększył wielostronną współpracę między instytucjami szkolnictwa wyższego w Europie oraz ułatwił rozwój i wymianę innowacyjnych praktyk w dziedzinie edukacji i szkoleń na poziomie szkolnictwa wyższego. Collegium Medicum UMK było odpowiedzialne za przeprowadzenie badań opinii profesjonalistów dotyczących kompetencji niezbędnych w pracy z osobami starszymi. Udział kadry naukowo- dydaktycznej CM UMK w projekcie pozwolił na wykorzystanie wyników badań w procesie kształcenia pielęgniarek.

W Uczelni funkcjonuje jednostka pod nazwą Centrum Kształcenia w Języku Angielskim Collegium Medicum UMK. Zakres działalności Centrum obejmuje: organizację, planowanie, obsługę administracyjną, dysponowanie środkami finansowymi, dbanie o właściwy poziom zajęć dydaktycznych oraz nadzór nad kształceniem w języku angielskim na kierunkach studiów prowadzonych na wydziałach Collegium Medicum UMK, w tym pielęgniarstwo. W Uczelni działa także Zakład Lingwistyki Stosowanej, który określa metody oceny stopnia przygotowania językowego, przeprowadza egzaminy z praktycznej znajomości języka angielskiego.

Realizowane przez Wydział projekty międzynarodowe i współpraca międzynarodowa przełożyła się na dynamiczny rozwój naukowy kadry i na osiągnięte stopnie oraz tytuły naukowe.

Wydział prowadzi dla studentów kierunku pielęgniarstwo lektorat z języka angielskiego – na studiach I stopnia na poziomie B1, a na studiach II stopnia na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Pracownicy reprezentujący kierunek realizują programy współpracy Wydziału w ramach międzynarodowych projektów naukowych. Zarówno studenci jak i pracownicy mają możliwość skorzystania z międzynarodowych programów wymiany. Uczelnia przygotowała ofertę kształcenia na kierunku pielęgniarstwo w języku angielskim. .

Dobre praktyki

Udział w międzynarodowych programach badawczych, których wyniki wpływają na proces kształcenia i rozwój naukowy kadry.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1 Wydział Nauk o Zdrowiu posiada nowoczesną bazę dydaktyczną i naukowo-badawczą znajdującą się w budynkach Collegium Medicum przy ul. Jagiellońskiej 13 – 15, ul. Dębowej 3, ul. Świętojańskiej 20, ul. Sandomierskiej 16, ul. Techników 3, ul. Łukasiewicza 1, ul. Karłowicza 24 oraz ul. M. Curie Skłodowskiej 9. Wydział korzysta również z zaplecza dydaktycznego i naukowego jednostek organizacyjnych Wydziału Lekarskiego i Wydziału Farmaceutycznego. Baza naukowo-dydaktyczną sprzyja realizacji procesu kształcenia i prowadzeniu badań naukowych

Sale wykładowe, seminaryjne i ćwiczeniowe wyposażone są w nowoczesne pomoce dydaktyczne audiowizualne. Uczelnia zapewnia odpowiednie do liczby studentów warunki do realizacji ćwiczeń, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Podstawową bazą dydaktyczną wykorzystywaną do praktycznego przygotowania do zawodu pielęgniarki są sale dydaktyczne Pracowni Podstaw Umiejętności Klinicznych i Symulacji Medycznej w budynku przy ulicy Łukasiewicza 1. W budynku tym znajdują się nowoczesne pracownie anatomii prawidłowej, pracownie opieki położniczej, sala wykładowa na ponad 100 osób, 3 sale wykładowe i ćwiczeniowe dla 60 i 40 studentów oraz sala ćwiczeń Promocji Zdrowia. W strukturze Pracowni Podstaw Umiejętności Klinicznych i Symulacji Medycznej są również trzy pracownie umiejętności pielęgniarstkich, symulujące warunki oddziału szpitalnego,

wyposażone m.in w specjalistyczną aparaturę medyczną, myjnie dla pacjentów leżących, nowoczesne trenażery, fantomy i symulatory niskiej wierności, pozwalające na naukę umiejętności technicznych, czynności pielęgnacyjnych, diagnostycznych i terapeutycznych. Po zdobyciu podstawowych umiejętności klinicznych student ma możliwość osiągnięcia kolejnych efektów kształcenia i nabywania kompetencji w Pracowniach symulacji medycznej wysokiej wierności. Takie możliwości dają ćwiczenia w Sali z zaawansowanym symulatorem osoby dorosłej i zaawansowanym symulatorem pediatrycznym. Sale symulacji wysokiej wierności posiadają pomieszczenia kontrolne umożliwiające osobom prowadzącym sesje symulacyjne kontrolę przebiegu zajęć dydaktycznych. Dzięki takiej technologii student ma możliwość zweryfikowania swoich błędów. Wydział także stwarza studentom możliwości korzystania z zajęć w trzech salach OSCE, których wyposażenie pozwala na prowadzenie zajęć z zakresu badań fizykalnych na trenażerach i symulatorach niskiej wierności oraz zbieranie wywiadu, wykonywanie badań fizykalnych i ćwiczenia z zakresu komunikacji z pacjentem. Opisana powyżej baza dydaktyczna pozwala na organizowanie Obiektywnych Strukturalnych Egzaminów Klinicznych umożliwiających sprawdzenie umiejętności studentów po zakończeniu cyklu kształcenia oraz na różnych jego etapach.

W Uczelni funkcjonuje bezprzewodowa sieć internetowa EDUROAM (w każdym budynku). Pracownicy oraz studenci mają dostęp do systemu internetowego USOSweb (przez który odbywa się zapisywanie na zajęcia czy seminaria dyplomowe oraz kontakt z nauczycielem). Pracownicy oraz studenci mają założone uczelniane skrzynki e-mailowe.

System Moodle jest darmową platformą internetową wspomagającą prowadzenie zajęć dydaktycznych. Dzięki niej prowadzący mają możliwość łatwego udostępniania studentom materiałów dydaktycznych w postaci elektronicznej, komunikację z wybranymi grupami ćwiczeniowymi, a nawet opcję przeprowadzania testów i egzaminów on-line. Każdy wydział ma dostęp do własnej platformy zdalnego nauczania.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane są z wykorzystaniem bazy Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr A. Jurasza, Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr J. Bizuela, Centrum Onkologii im. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy, Hospicjum im. ks. Jerzego Popiełuszki, Kujawsko-Pomorskiego Centrum Pulmonologii, Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno-Zakaźnego im. Tadeusza Browicza w Bydgoszczy, 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SPZOZ w Bydgoszczy, Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego im. Józefa Brudzińskiego w Bydgoszczy oraz Wielospecjalistycznego Szpitala Miejskiego SPZOZ im. dr Emila Warmińskiego w Bydgoszczy. Przy doborze podmiotów leczniczych Uczelnia bierze pod uwagę rodzaj i zakres udzielanych świadczeń zdrowotnych, liczbę i kwalifikacje kadry pielęgniarskiej i położniczej, urządzenie i wyposażenie. Placówki, w których organizowane i realizowane są zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe podlegają ocenie zgodnie z kryteriami zawartymi w Arkuszu wyboru i oceny placówki dla potrzeb kształcenia praktycznego studentów.

Studenci kierunku pielęgniarstwo mają możliwość korzystania z 2 ogólnodostępnych sal gimnastycznych i 2 siłowni, będących w strukturze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Collegium Medcium posiada trzy domy studenckie.

We wszystkich obiektach CM UMK znajdują się windy i podjazdy/ podejścia umożliwiające swobodne poruszanie się osobom niepełnosprawnym.

7.2 Biblioteka Medyczna Collegium Medicum im. L. Rydygiera, jest zlokalizowana przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 9 w Bydgoszczy. Wyposażona jest w nowoczesną Wypożyczalnię, Pracownię Komputerową, Czytelnię Ogólną. Biblioteka Medyczna Collegium Medicum w Bydgoszczy jest medycznym zapleczem naukowym regionu. Zbiory biblioteczne udostępnione są w czytelniach, wypożyczalni miejscowej i wypożyczalni międzybibliotecznej. Udostępnienia są rejestrowane w systemie HORIZON, który umożliwia elektroniczne zamawianie, przedłużanie i rezerwację książek. Na podstawie wskaźników tworzony jest ranking najczęściej używanych tytułów. W Centralnym Punkcie Logowania pracownicy i studenci UMK, w tym także pracownicy i studenci Collegium Medicum, mogą korzystać z pełnotekstowych baz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W przypadku użytkowania komputerów domowych lub korzystania z kawiarni internetowych konieczne jest posiadanie konta e-mailowego na serwerze UMK. Biblioteka posiada dostęp do 50.000 e-booków angielskich (Ebsco) oraz ponad 300 polskich e-booków na platformie ibuk.pl.

Zasoby Biblioteki Medycznej Collegium Medicum w Bydgoszczy w obrębie zbiorów drukowanych to 91390 woluminów książkowy oraz w przypadku czasopism to 18206 woluminów. Kupowane są wszystkie polskie książki medyczne i prenumerowane wszystkie ważniejsze krajowe i zagraniczne czasopisma biomedyczne (około 300).

Biblioteka zapewnia dostęp do zasobów informacji naukowej o zasięgu międzynarodowym:

- a) książki elektroniczne: Ackland's Atlas of Human Anatomy, Books@Ovid, Ibuk Libra, Ebsco Collection, E-Library, Elsevier E-books, Springer E-books, Wiley E-books
- b) bazy pełnotekstowe: ClinicalKey, Health Source, MasterFile Premier, Newspapers Source, Medline Complete, Science Direct, Springer, Lippincott, Williams and Wilkins Legacy, Lippincott, Williams and Wilkins Legacy Archive, British Medical Journals, Wiley and Sons.
- c) bazy bibliograficzne: Polska Bibliografia Lekarska, Journal Citation Reports, Medlin, Scopus, Web of Science
- d) Zasób Cyfrowy UMK - zc.umk.pl

W zbiorach bibliotek zakładowych Wydziału Nauk o Zdrowiu znajduje się łącznie 1847 egzemplarzy woluminów.

Biblioteka Medyczna posiada dostęp do zbiorów innych bibliotek przez Wypożyczalnię Międzybiblioteczną, systemy elektronicznego dostarczania dokumentów (DOC@MED,SUBITO), katalogi internetowe.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do podręczników wskazanych w sylabusach jako obowiązkowe.

Baza biblioteczna jest sprzężona z systemem USOS (Uczelnianym Systemem Obsługi Studenta). Zintegrowany system biblioteczny rejestruje podstawowe czynności wykonywane przez czytelników.

Informacje dotyczące działalności Biblioteki Medycznej CM UMK podawane są do wiadomości studentów i pracowników Uczelni za pośrednictwem witryny internetowej

Biblioteki Medycznej, Facebooka, biuletynu Wiadomości akademickie oraz rozsyłane pocztą elektroniczną. Odbywają się również szkolenia on-line.

Biblioteka Medyczna CM UMK jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych

7.3 Baza dydaktyczna i naukowa CM UMK jest stale udoskonalana. W przypadku Wydziału Nauk o Zdrowiu projekty związane z rozbudową bazy dydaktyczno-naukowej realizowane są w ramach projektu „Nauczanie symulacyjne drogą rozwoju dydaktyki medycznej w Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu”. Dotychczas wykonywano adaptację budynków dydaktycznych/wybudowanie nowych pomieszczeń dydaktycznych związanych z salami wysokiej wierności (np. blok operacyjny, symulator karetki, sala porodowa, sala pielęgniarska, sala intensywnej terapii, sala szpitalnego oddziału ratunkowego, pomieszczenia kontrolne) oraz salami symulacji niskiej wierności (np. sala symulacji z zakresu ALS oraz BLS, pracownia umiejętności technicznych, sala laboratoryjnego nauczania umiejętności klinicznych, sala do umiejętności chirurgicznych).

W latach 2008 – 2015 wykonano kompleksowy remont budynku dydaktycznego CM, przy ul. Łukasiewicza 1.

Biblioteka Medyczna Collegium Medicum w Bydgoszczy wszystkie zasoby aktualizuje w oparciu o ocenę przydatności poszczególnych pozycji wydawniczych. W działaniach tych pomagają okresowe zestawienia statystyczne otrzymywane w zależności od bazy raz na miesiąc, raz na kwartał lub raz w roku. Wybierając bazę dydaktyczną i naukową personel Biblioteki Medycznej zwraca się do pracowników akademickich z prośbą o ocenę przydatności danej pozycji wydawniczej w systemie kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Bazę materialną i dydaktyczną którą stanowią (sale wykładowe, sale ćwiczeń, pracownie specjalistyczne w tym anatomii i fizjologii, pracownie umiejętności pielęgniarskich, pracownie nauki języków obcych, pracownie informatyczne) należy uznać za bardzo dobrą. Jest ona bardzo dobrze wyposażona i dostosowana do liczby studentów, umożliwia sprawną realizację procesu dydaktycznego, zwłaszcza w kształtowaniu praktycznych umiejętności. Ze słabych stron można wymienić rozproszenie budynków uczelnianych, co stwarza konieczność przemieszczania się studentów na kolejne zajęcia, co zabiera im sporo czasu.

Dobre praktyki

Posiadane sale symulacji wysokiej i niskiej wierności stosowane w kształceniu umiejętności praktycznych, pozwalają na bardzo dobry rozwój umiejętności praktycznych związanych z wykonywaniem zawodu.

Zalecenia – Brak,

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, że system opieki jest skuteczny, a wsparcie ze strony jednostki w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia odpowiada ich potrzebom.

Podstawą systemu opieki oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia jest możliwość kontaktu z nauczycielami akademickimi i wyjaśnienia wątpliwości oraz otrzymanie dodatkowych informacji. Kontakt ten zapewniony jest za pośrednictwem poczty elektronicznej, komunikacji telefonicznej lub bezpośrednio w formie konsultacji. Studenci doceniają informację zwrotną od nauczycieli akademickich dotyczącą stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Podali przykład przedmiotu „fizjologia”, którego egzamin składa się z pytań otwartych – zdarza się, że dwie osoby mają bardzo porównywalne prace, a różne oceny, jednak w każdym przypadku uzyskują od nauczyciela akademickiego wyczerpujące wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Studenci podkreślili także możliwość skorzystania z sal wykładowych/seminaryjnych po planowych zajęciach w sytuacji gdy mają potrzebę np. dodatkowego przećwiczenia umiejętności. Podkreślają także wykorzystywanie przez nauczycieli akademickich aktywizujących metod dydaktycznych w procesie kształcenia.

Na każdym roku funkcjonuje starosta, co również przyczynia się do zwiększenia opieki nad studentami. Zajmuje się on kontaktami z wykładowcami, umawia terminy egzaminów i przekazuje materiały od wykładowców. Poza tym powołany jest także opiekun roku z ramienia nauczycieli akademickich.

Elementem wsparcia studentów w procesie uczenia się jest zapewnienie dostępu do potrzebnych informacji oraz materiałów niezbędnych w toku kształcenia. Studenci na spotkaniu z ZO wskazali, że sylabusy są dostępne w systemie USOS oraz przedstawiane na pierwszych zajęciach. Literatura jest podana w sylabusach i dostępna w bibliotece.

Studenci podczas spotkania z ZO pozytywnie ocenili dostęp do informacji, które głównie są umieszczane w dziale *ogłoszenia* na stronie internetowej. Na stronie znajduje się również panel informacyjny dla studentów, w którym jest zakładka „studenci i doktoranci niepełnosprawni”. Tam znajdują się aktualne informacje dotyczące tej grupy studentów. W tym miejscu jest również zamieszczony link do ankiety dla osób z niepełnosprawnościami.

W zależności od stopnia studiów, studenci różnie oceniali wsparcie ze strony dziekanatu – obsługą studentów I stopnia zajmuje się inna osoba niż studentami II stopnia. Studenci studiów II stopnia na spotkaniu z ZO przekazali, że mogą liczyć na wsparcie dziekanatu, jednak studenci I stopnia mieli zastrzeżenia dotyczące przede wszystkim braku odpowiedniej komunikacji. Obecnie dziekanat jest czynny do 14.00, a zajęcia praktyczne poza uczelnią trwają często do 14.30, co, z punktu widzenia studentów, uniemożliwia im sprawne załatwienie spraw.

Studenci mogą korzystać z następujących form opieki socjalnej: stypendium socjalne, stypendium Rektora, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomoga, dodatek mieszkaniowy. Na rozpatrzenie wniosku czeka się około 2 miesięcy. Informacje na temat stypendiów są podawane na początku roku (są też cały czas dostępne na stronie internetowej), a Komisja Stypendialna pomaga w składaniu wniosku, jeśli zachodzi taka potrzeba – można skorzystać np. z kontaktu drogą elektroniczną. Decyzje Komisji Stypendialnej są uzasadnione na piśmie, a student ma możliwość odwołania się od decyzji. O dodatkowych funduszach stypendialnych studenci są informowani dzięki zakładce *stypendia* na stronie internetowej.

Dodatkowo studenci są motywowani do osiągania lepszych wyników w nauce przez dodatkowy system nagród pieniężnych Rektora UMK dla Najlepszego Absolwenta kierunku.

Studenci wiedzą o możliwości zindywidualizowania swojego programu studiów i korzystają z tego systemu wsparcia w procesie kształcenia się.

Koordinator dla studentów niepełnosprawnych stanowi również element systemu opieki oraz wsparcia studentów. Obecnie studenci z niepełnosprawnością to łącznie 56 osób na całym wydziale, z czego 5 osób studiuje pielęgniarstwo niestacjonarnie na studiach II stopnia, 1 osoba stacjonarnie na studiach II stopnia, a 6 stacjonarnie na studiach I stopnia.

Biuro Karier zajmuje się monitorowaniem losów zawodowych absolwentów od 2010 roku. Osoby kończące studia wypełniają deklarację dotyczącą zgody na udział w badaniu. Do osób, które taką zgodę wyraziły, uczelnia wysyła ankietę. W przypadku braku odpowiedzi wysyłane jest przypomnienie po dwóch tygodniach. 3-4 lata po ukończeniu studiów jest kolejne badanie, obejmujące łącznie dwa roczniki. Przedstawiciel Biura Karier wskazał na niską zwrotność tych ankiet. W ankietach zawarte są pytania dotyczące takich tematów jak: aktywność zawodowa, zadowolenie ze studiów i aktualnej pracy, czego się nauczyli i co wykorzystują, czego zabrakło oraz kompetencji językowych.

Ponadto Biuro Karier zajmuje się prezentowaniem ofert pracy i udostępnianiem informacji na ten temat wewnętrzną pocztą do tych, którzy zapiszą się na listę. Z Collegium Medicum z takiej opcji skorzystało ok. 500 osób w ciągu ostatnich trzech lat i są to zarówno obecni studenci jak i absolwenci. Biuro Karier zajmuje się również doradztwem zawodowym indywidualnym i grupowym, skierowanym i do studentów i do absolwentów prowadzonym przez dyplomowanego doradcę. W ramach doradztwa indywidualnego pokazuje się jak pisać dokumenty i jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Studenci mają możliwość wypełnienia testów psychologicznych dotyczących kompetencji społecznych czy stylów radzenia sobie ze stresem, a potem konsultacji z psychologiem. Zajęcia grupowe dotyczą np. zarządzania czasem czy kompetencji miękkich. By spełnić oczekiwania osób zainteresowanych, do współpracy zapraszane są firmy i instytucje związane z branżą

medyczną np. przedstawiciele placówek medycznych, przedstawiciel firmy medycznej „POLMIL”, ale także przedstawiciele Urzędu Pracy, Urzędu Wojewódzkiego czy Urzędu Miasta. Na indywidualne zapotrzebowania pracodawców Biuro Karier organizuje rekrutację wśród studentów .

Dzięki porozumieniu bydgoskich biur karier organizowane są Targi Pracy, które raz w roku odbywają się w Hali Łuczniczka. Są one skierowane do studentów wszystkich uczelni, a obecni na nich są przedstawiciele różnych branż i pracodawców z Polski oraz zza granicy. Należy podkreślić, że to dobra forma nawiązywania kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym, umożliwiającą studentom łatwiejszy start na rynku pracy.

Na wydziale działa łącznie 20 kół naukowych i studenci mogą się do nich zgłaszać niezależnie od studiowanego kierunku. Niektóre koła, tak jak Interdyscyplinarne Koło Naukowe Geriatrii organizują rekrutację. Członkowie kół mogą ubiegać się o dofinansowania ze środków będących w dyspozycji Dziekana. Członkowie kół naukowych obecni na spotkaniu z ZO ocenili, że mogą korzystać z sal, a także z pracowni specjalistycznych po zajęciach oraz mogą liczyć na pomoc nauczycieli akademickich np. w przypadku wniosków do komisji bioetycznej. Obecni na spotkaniu z ZO członkowie kół naukowych podzielili się wrażeniem, że studenci pielęgniarstwa nie są zainteresowani działalnością naukową, mimo, że wykładowcy starają się ich do tego namówić.

Koło Neurologiczne dopiero wznowiło swoją działalność i obecnie składa się z sześciu członków, studentów pielęgniarstwa. Współpracują oni z pracownikami katedry, prowadzą badania naukowe, których wyniki są publikowane. Członkowie koła mają stały kontakt z pacjentami, co jest bardzo istotne dla ich działalności naukowej.

Interdyscyplinarne Koło Naukowe Geriatrii liczy obecnie 55 osób z różnych kierunków w tym 3 osoby z pielęgniarstwa. Współpracuje na bieżąco z pracownikami i doktorantami Collegium Medicum. Zostało wyróżnione w konkursie Struna przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a w rankingu Studenckiego Towarzystwa Naukowego UMK zajmuje I miejsce w Collegium Medicum.

W rozwoju i doskonaleniu systemu wspierania studentów udział bierze samorząd studencki. Przedstawiciele studentów są w Radzie Wydziału, Wydziałowej Radzie ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowej Komisji Dydaktyczno-Programowej.

Skargi i problemy zgłaszane przez studentów do Samorządu Studenckiego dotyczą przede wszystkim spraw z zakresu pomocy finansowej, ale także przypadków braku porozumienia z konkretnymi nauczycielami akademickimi. W takiej sytuacji Samorząd proponuje zgłosić uwagi na piśmie do Dziekana. Dziekan, po zasięgnięciu opinii samorządu, jeśli zgłoszona sytuacja tego wymaga, organizuje spotkanie w którym uczestniczą zarówno studenci zgłaszający problem, jak i nauczyciel akademicki oraz władze i samorząd.

Samorząd na spotkaniu z ZO wskazał, że ma poczucie wpływu na kształtowanie efektów kształcenia i programów. Oprócz tego studenci mogą bezpośrednio brać udział w doskonaleniu systemu opieki i kadry przez udział w ankietach elektronicznych, które są realizowane dla każdego przedmiotu po zakończeniu cyklu dydaktycznego. Ankieta jest dostępna za pośrednictwem systemu USOS. Zwrotność ankiet jest niewielka bowiem studenci nie zauważają pozytywnych skutków swojego zaangażowania w proces oceny zajęć i nauczycieli. Studenci nie mają poczucia, że dzięki ankietom zostaną wyciągnięte jakieś

konsekwencje wobec gorzej ocenianych nauczycieli akademickich, co podkreślili na spotkaniu z ZO. Dodatkowo mają wątpliwości co do pełnej anonimowości ankiety.

Ankiety należy określić jako kompleksowe, jednak studenci na spotkaniu z ZO stwierdzili, że wypełniają ankiety tylko na temat pracowników i przedmiotów, nie mając możliwości wyrażenia zdania na temat administracji czy infrastruktury. Ponadto w jednostce wprowadzono pilotażowy program arkuszy oczekiwań studentów wobec praktyk, a każdy student wracający z programu Erasmus + ma obowiązek wypełnić ankietę dotyczącą wyjazdu zagranicznego.

Informacje o formach wsparcia studentów są dostępne na stronie internetowej jednostki, a studenci rozpoczynający kształcenie są informowani o systemie opieki w trakcie dni adaptacyjnych. Studenci określili informacje jako łatwo dostępne i odpowiadające ich potrzebom.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Z perspektywy studenckiej wsparcie oraz opieka ze strony jednostki są odpowiednie do potrzeb studentów i kompleksowe. Dotyczy zarówno sfery naukowej i dydaktycznej, jak i socjalnej. Uwzględnione są zróżnicowane potrzeby różnych grup studentów. Z pewnością należy podkreślić międzyuczelnianą współpracę na rzecz studentów pomiędzy Biurem Karier i Koordynatorem ds. osób niepełnosprawnych. Samorząd studentów deklaruje, że czuje się włączony w kształtowanie efektów kształcenia i programów studiów, a studenci są reprezentowani w organach zajmujących się tą problematyką. Studenci wizytowanego kierunku mają również możliwość bezpośredniego wyrażania swojej opinii, która ma służyć doskonaleniu systemu opieki oraz kadry akademickiej, w formie badań ankietowych. Mimo, iż studenci nie uczestniczą powszechnie w działalności kół naukowych to są informowani o takiej możliwości, a osoby zaangażowane, doceniają wsparcie uczelni i nauczycieli akademickich w tym zakresie. Studenci szczególnie doceniają system przekazywania informacji na wydziale.

Dobre praktyki

1. Współpraca międzyuczelniana Biura Karier i Koordynatora ds. osób niepełnosprawnych;

Zalecenia

1. Zmiana godzin pracy dziekanatu – np. wprowadzenie jednego dnia w którym dziekanat byłby czynny w godzinach 11-17;
2. Poprawa pracy dziekanatu obsługującego studentów I stopnia.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenia	Podjęte działania
-----------	-------------------

<p>1. Zalecenia dotyczące planu i programu studiów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie w wykazie przedmiotów do wyboru na studiach I stopnia języka migowego; - uzupełnienie sylabusów dla poszczególnych przedmiotów o nazwisko prowadzącego przedmiot i ECTS; - zrewidowanie punktacji ECTS na studiach stacjonarnych I stopnia tak, aby 180 ECTS przypisane byłoby do kształcenia podstawowego i kierunkowego, a 9 ECTS do przedmiotów kształcenia ogólnego z liczbą punktów wskazanych w standardach kształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> - Zalecenia dotyczyły zmian sprzed 2012 roku. Obecnie wydział realizuje plan i program dla kierunku: pielęgniarstwo zgodny ze standardem kształcenia – Dz. U. 2012 poz. 631 z późn. zm. - Sylabusy są uzupełniane o punktację ECTS i nazwiska nauczycieli akademickich.
<p>2. Zaleca się włączenie studentów do prac w Komisjach: Programowo – Dydaktycznej i Oceny Jakości Kształcenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Studenci są włączeni w składy osobowe i prac komisji wydziałowych np. Wydziałowej Komisji Programowo-Dydaktycznej, Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia.
<p>3. Zaleca się systematyczne uzupełnianie księgozbioru – obecna liczba podręczników na potrzeby realizowanych przedmiotów podstawowych i kierunkowych nie zabezpiecza w pełni potrzeb studentów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Księgozbiór jest systematycznie uzupełniany i obecnie biblioteka zapewnia dostęp do podręczników wskazanych w sylabusach jako obowiązkowe.

Przewodnicząca Zespołu oceniającego:

Dr hab. Bożena Czarkowska - Pączek